

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загального землеробства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Грибівництво
Викладач 	Микола КОВАЛЬОВ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри загального землеробства
Контактний тел.	+38(050) 057-68-12
E-mail:	nicolaskov80@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: екзамен. Загальна кількість кредитів – 3, годин – 90. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська / англійська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів системи спеціальних знань з організації виробництва їстівних грибів, ефективного культивування та утилізації відходів грибного господарства.

Завдання вивчення дисципліни: засвоєння здобувачами технології вирощування їстівних грибів.

2. Результати навчання

в результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **знати:**

- Стан та перспективи розвитку сучасного грибівництва;
- Харчову цінність грибів та методи її збереження;
- Біологічні особливості грибів як об'єкта агротехнологій;

- Методи підготовки субстратів;
- Умови промислового вирощування грибів та особливості управління мікрокліматом у культиваційних приміщеннях;
- Основи зберігання і переробки грибної сировини;
- Основи санітарії та гігієни на підприємстві з вирощування грибів;
- Методи виготовлення посівного міцелію;
- Економічні особливості грибного бізнесу;
- Методи використання відпрацьованих субстратів.

Здобувач повинен **вміти**:

- розрахувати формулу субстрату з означеними показниками вологості та поживності;
- розрахувати співвідношення нітрогену до карбону (C/N);
- визначити точку роси у приміщенні за умови зміни показників мікроклімату;
- розрахувати потужність вентиляційної системи;
- скласти схему розподілу повітряних потоків у культиваційному приміщенні;
- визначити кількість води, необхідної для підтримання заданих параметрів вологості у камері вирощування за ІД- діаграмою;
- розрахувати втрати урожаю за умови тривалого зберігання;
- визначити потужність системи освітлення;
- проаналізувати біологічну ефективність та продуктивність партії субстрату;
- вирахувати собівартість грибної сировини;
- провести пересів чистої культури грибів;
- скласти технологічну інструкцію заходів профілактичної дезінфекції у приміщенні, де вирощуються гриби.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в економічному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основні засади промислового вирощування грибів

Тема 1. Особливості грибів як об'єкта штучного вирощування. Сучасне

грибівництво

Тема 2. Особливості виготовлення компостів для вирощування печериці

Тема 3. Особливості вирощування ксилоторофних грибів. Методи термічної обробки рослинної сировини для субстратів

Тема 4. Виготовлення посівного міцелію. Основи асептики для стерильних технологій виробництва грибів.

Змістовний модуль 2 Підвищення ефективності вирощування грибів

Тема 5. Ефективність виробництва грибів. Утилізація субстратів. Перспективи розвитку галузі.

Тема 6. Аналіз грибної сировини після зберігання та первинної обробки.

Тема 7. Відмінність вимог мікроклімату при вирощуванні літніх та зимових штамів Гливи звичайної

Тема 8. Вирощування Геріція, фоліоти та Ганодерми лакированої. Використання грибів у медицині

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Результати навчання із засвоєння дисципліни та оцінка рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних або семінарських заняттях і виконання індивідуальних завдань проводяться за стобальною шкалою ЄКТС і складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів (перший змістовий модуль - 30 балів, другий змістовий модуль - 30 балів), і рейтингу з атестації (екзамен) – 40 балів.

6. Рекомендована література

1. Грибівництво : практикум для студентів вищих закладів освіти I—IV рівнів акредитації, які навчаються за освітньо-професійними програмами бакалавр і магістр спеціальностей «Агрономія» та «Садівництво і виноградарство» / Г. І. Латюк, Л. М. Попова. Одеса : Астропринт, 2021. 140 с.

2. Ільчук Р.В., Дидів І.В., Дидів О.Й., Сидорчук С.І. Печериця двоспорова: біологія і технологія вирощування. Львів: Сполом. 2019. 155 с.

3. Методика проведення експертизи сортів рослин групи овочевих, картоплі та грибів на відмінність, однорідність і стабільність / за ред. Ткачик С. О. 2-ге вид., випр. і доп. Вінниця: ФОП КорзунД. Ю., 2016. 1145 с.

4. Цизь О. М. Культивування їстівних грибів: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 276 с.

5. Вдовенко С. А. Вирощування їстівних грибів: навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2010. 120 с.

6. Ковальов М.М., Резніченко В.П. Розроблення енергозощаджувальної технології вирощування гливи звичайної за рахунок використання ЕМ-препаратів. Таврійський науковий вісник: Вип. 108. Видавничий дім «Гельветика» 2019. С. 34-38.

7. Ковальов М.М., Мостіпан М.І., Мащенко Ю.В. Вплив ЕМ препаратів на

формування врожаю різних штамів гливи звичайної. *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Сільськогосподарські науки*. Вип. 111. Видавничий дім «Гельветика», 2020. С.83-87.

8. Ковальов М.М. Мостіпан М.І. Формування урожайності екзотичних видів гливи звичайної під впливом ЕМ препаратів *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Сільськогосподарські науки*. Вип. 113. Видавничий дім «Гельветика», 2020. С.55-61.

9. Ковальов М.М. Грунтовий спосіб утилізації відпрацьованих грибних блоків за попередньою обробкою ЕМ препаратами. *Аграрні інновації Рецензований науковий журнал*. №4 2020. Видавничий дім «Гельветика», С.51-59.

10. Ковальов М.М. Біокомпост як субстрат для вирощування печериці двоспорової. *Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Сільськогосподарські науки*. Вип. 118. Видавничий дім «Гельветика», 2021. С.113-119.

11. М. Ковальов, Ф. Топольний Урожайність екзотичних видів гливи звичайної залежно від ЕМ препаратів. *Вісник Львівського національного аграрного університету: агрономія*. 2021. № 25.С. 146-150.

12. Ковальов М.М., Коломієць Л.В., Савченко В.В. Морфологічні параметри грибів печериці двоспорової залежно від виду біопрепаратів та термінів їх застосування. *Аграрні інновації Рецензований науковий журнал*. №20. 2023. Видавничий дім «Гельветика», С.42-49.

13. Development of energy-saving technology of closed production cycle in intensive growing of pleurotus ostreatus and agaricus bisporus mushrooms. Mykola Kovalov / Theoretical and practical aspects of science development: scientific monograph. Part 1. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. pp.372-404.